

Overweging zondag 7 januari 2018

– Op weg –

Drie Koningen of liever gezegd drie magiërs volgden de ster.

Wat is het prettig als je zo'n baken hebt waar je je op kunt richten; iets of iemand die je de weg wijst. 'Driekoningen' is overigens een typische benaming van het volk: drie of meer wijzen of koningen, sterrenwichelaars of magiërs vertegenwoordigen alle volken en alle culturen. Dit is in harmonie met het evangelie waarin alle volken, dus niet alleen joden maar ook heidenen, zijn geroepen tot de heerlijkheid van het beloofde Godsrijk.

Waarom de magiërs op weg zijn gegaan, daar is de bijbel heel kort over. En toch moet er iets essentieels gebeurd zijn; je gaat namelijk niet zomaar op weg om een ster of baken te volgen of een stip aan de horizon.

Waarom gaan wij eigenlijk op weg? Voor de één is het avontuur, reislust of nieuwsgierigheid. Voor de ander een zoektocht naar zichzelf vanuit een crisis of misschien een vlucht. Op weg naar een nieuwe start, een nieuwe inhoud van je leven.

Dat vraagt overigens wel moed: op weg gaan en dat baken, dat licht te volgen. Een paar weken geleden vierden we de geboorte van Jezus, het kind in de kribbe, dat uitgroeide tot een voorbeeld, een baken en een heel bijzonder mens. Hij is voor ons nu als die ster aan de hemel die ons de weg wijst om mensen van vrede te worden.

En hoe toepasselijk is het om daar vandaag, zo aan het begin van dit nieuwe jaar, samen bij stil te staan en een stukje van de route voor dit jaar te uit te stippelen.

Die magiërs moesten huis en haard, en ook misschien vrouw en kinderen achterlaten om te kúnnen gaan. Ze hadden geen idee hoelang ze weg zouden zijn en óf ze terug ooit zouden terugkeren. Wanneer je over grenzen gaat en het onbekende tegemoet wilt treden, dan moet je openstaan en leren loslaten. In het begin van de Bijbel lezen we vorig jaar hoe Abraham werd geroepen om op weg te gaan. Misschien is dat wel het meest kenmerkende van geloven: het vertrouwde en bekende achter je durven laten, om die Stem of die Ster te volgen. De weg gaan – het heeft ook alles te maken met een manier van leven.

Want zeg eens eerlijk, zijn uw verwachtingen voor dit jaar hooggespannen? Kostte het moeite om het nieuwe jaar in te gaan? Of bent u misschien blij dat u het oude jaar achter u hebt kunnen laten? Neemt u misschien allerlei onverwerkte dingen uit het oude jaar mee het nieuwe jaar in?

Alles waar we zélf geen afscheid van nemen en wat we niet loslaten, gaat met ons mee. Het blijft bij ons; het zit allemaal in die figuurlijke rugzak die we meedragen. Of meezeulen. Het is een last en kan ons overvallen op onverwachte momenten. Het verzwaard onze tocht op onze levensweg.

Maar wanneer we wel los kunnen laten, gaat het ook met ons mee, soms nog een lange tijd of misschien wel voorgoed, maar dan is het een reisgenoot met wie wij in gesprek kunnen gaan. En van wie wij op den duur ook antwoord krijgen.

Maar durven we écht afscheid te nemen, los te laten en op weg te gaan? Ik ben me ervan bewust dat dit soms jaren kost: wanneer een relatie verbroken is of als een geliefde overlijdt, wanneer je werkeloos thuiszit of als je gezondheid wankelt. Of wanneer je in het verleden verwond of beschadigd bent geraakt. Wat kan er dan veel zijn op onze levensreis van waaruit we moeten opbreken, moeten loslaten en op weg moeten gaan om verder te komen. Want wie loslaat heeft twee handen vrij om het leven te omarmen en tekens van leven te zien.

Feilloos voelt Herodus aan dit dat koningskind een levensgrote bedreiging voor hem vormt, hij wil in dit leven liever zelf koning zijn. De magiërs willen knielen voor dit koningskind, zij willen de macht over hun leven uit handen geven.

Herodes moet daar niet aan denken, hij wil helemaal niets uit handen geven, hij wil geen afstand doen en hij wil ook niet dat iemand voor een andere koning neerknielt dan voor hem. Hij is ontzet en heel Jeruzalem deelt in zijn ontzetting. De huichelaar! Herodus wil niet aanbidden, hij wil aanbeden worden.

En voor wie knielen wij? Wie en wat begeleidt ons op onze levensweg? Reisboeken, wegwijzers, landkaarten? Misschien woorden uit de Bijbel of uit andere inspirerende boeken? Of misschien die innerlijke stem die ons de weg wijst en zegt wat goed is en wat niet? Voor iedereen is er een eigen tijd om op weg te gaan, een stap te zetten en in beweging te komen. Om het er letterlijk op te wagen een nieuwe weg in te slaan. Maar door wie laten wij ons leiden als je niets snapt van het diepe dal dat er soms is, de verwarring, je verdriet of twijfel?

En wie zijn we zelf voor anderen onderweg? Een Herodes met alleen maar eigen belang? Of een reisgenoot zoals Jezus was? Mensen om je heen kunnen van onschatbare waarde zijn. Mensen die je moed geven, die je bijstaan, die je troosten en een duwtje in de rug geven. Mensen die onderweg met je eten en drinken en je geestelijk begeleiden. Kent u zulke waardevolle mensen die u onderweg heeft leren kennen?

De magiërs kwamen Jezus aanbidden. Aanbidden betekent eigenlijk dat ze iets zien van Gods aanwezigheid in het kind. En ze hadden kostbare geschenken meegebracht: goud, wierook en mirre. Goud staat voor zuiverheid, wierook voor eer bewijzen en mirre voor zalven, een helende werking. Na hun kraambezoek weten de magiërs dat zij een ander pad moeten volgen om naar huis te gaan. Misschien was het wel hun innerlijke stem die hen aangaf wat goed en niet goed is. Hoe dan ook; er zal zeker iets veranderd zijn in het leven van die magiërs lijkt me. Vroeger was er de zekerheid van het vinden, maar nu stond het zoeken op de voorgrond. Er bestaan heel veel tips voor maken van een reisdoel, maar er zijn nauwelijks tips voor een goede terugreis.

Wanneer je, net als die magiërs, een bijzondere of intense ervaring onderweg hebt meegemaakt, dan blijft dat een kostbaar iets in je leven; omdat het zuiver is als goud, eervol als wierook of omdat het helend is als mirre. Je weg gaat vanaf dat moment anders en daar zijn vaak geen woorden voor.

De magiërs hadden op hun weg een nieuw doel in het leven gevonden.

Wat is de doel in ons leven? Wanneer is je doel bereikt in het leven? Wanneer is je bestemming bereikt? En wanneer kun je spreken van een voltooid leven? De bijbel besteed veel aandacht aan mensen die onderweg zijn. Letterlijk en figuurlijk. En al die mensen houden vast, leren los laten, staan stil en gaan weer verder.

Je levensweg moet je volgen, het volgt jou niet. Het gaat met ups en downs. Maar de manier waarop je in het leven staat, de manier waarop je je reisdoel of bestemming bepaalt als stip op de horizon, maakt dat je zelf in staat bent om iets van je route te bepalen. Om op te staan wanneer je bent gevallen, om vooruit te kijken en vertrouwen te hebben in datgene dat voor je ligt.

Ik hoop dat dit nieuwe jaar een jaar is van loslaten en verder gaan, met opgeheven hoofd en vertrouwen. En dan kom je misschien jezelf tegen, meerdere malen soms, maar dan word je ook wie je bent! Dan zijn we ook dit jaar mensen onderweg die elkaar helpen en bijstaan. Mensen die proberen los te laten en verder te gaan, ook als we soms even verdwaald zijn.

Christel Bakker